

skega društva za Kranjsko“. K. Črnologar: Slikane cerkve. S.: Stare altarne svetilnice in kadilnici. S.: Usnjate altarne blazine in kazule. A. K.: V postojinski jami l. 1797. J. Vrhovec: Novoletna darila. J. Vrhovec: Iz ljubljanskih mestnih računov. J. Vrhovec: Kdaj so začeli na Kranjskem krompir saditi? S. Robič: Kranjska školjka z biserom. J. Vrhovec: Velika soda. Slovstvo o domoznanstvu slovenskih dežel. A. K.: Ocena Orožnove knjige „Des dekanat Neukirchen“. Naštevaje drugih novih tiskovin o tej stroki.

Izobrane ruske narodne pripovedke preveo Mirko Divkovič ravnatelj kr. gimnazije zagrebške, imenuje se knjiga, ki je izšla v knjigarni dijaške tiskarne v Zagrebu in šteje 198 strani ter velja 80 novčičev. Knjiga je jako zanimiva za vsacega, ki se zanima za rusko narodno slovstvo, katero je jako bogato. Želeti je, da bi taka knjiga pri nas izpodrinila tiste nemške Sagen in die Märchen, ki se pri nas tako zelo bero. Tudi narodne pripovedke so za nas bolj primerne slovanske nego nemške.

Novice.

— **Naš presvetli cesar** mudil se je sedaj nekaj časa na počitku in sicer v Mentone na južnem Francoskem, kamor je s potovanja došla tudi presvetla cesarica. Ob dohodu cesarja ga je republikanski predsednik Carnot prijazno pozdravil, in cesar mu je takisto odzdravil. Na Dunaj se cesar vrne dne 17. t. m.

— **Nemška cesarica v Opatiji.** Minoli torek dopoldne peljala se je nemška cesarica s svojimi otroki preko Ljubljane v Opatijo, kamor je došla ob 2. uri popoldne Cesarico obišče v Opatiji tudi nemški cesar.

— **Častnim občanom** imenovali sta občini Podgorica in Moste, c. kr. vladnega svetnika in okr. glavarja g. Jan. Mahkot-a, v hvaležno priznanje zasluga, ki si jih je pridobil za imenovani občini in okolico ljubljansko sploh.

— **Povišana skladnina.** Finančno ministerstvo je skladnino (Lagerzins) pri tukajšnjem carinskem uradu zvišalo s 1. aprilom počenši od pol krajcarja na eden krajcar za 100 kilogr. in za eden dan.

— **Podpore.** Poljedelsko ministerstvo se je izreklo dati podpore za napravo sledečih vodovodov: Šmihel, občina hrenoviška 2000 gld., Knežak 1850 gld., Razdrto 800 gld., Strmea 830 gld. in Neverke, občina Šmihel 120 gld. Za napravo vodnjakov: Hrušnje, občina hrenoviška 400 gld., Zagon 450 gld. in Landol in Brinje, občina hrenoviška, 300 gld. potem za vodnjake v Zagorji, Orehki in Trnji po 500 gld.

— **»Narodni Dom«.** Temeljni kamen „Narodnemu domu“ položi se slovesnim načinom in s primerno slavnostjo dne 29. junija — Društveno premoženje je znašalo koncem l. 1893. brez Kotnikovega volila, ki je, kakor znano volil vse potrebne parkete, 85.000 gld. Ker ta svota ne bo zadostovala, se rodoljubje prosijo, da po svojih močeh še kaj žrtvujejo v ta namen.

— **Potrjena volitev.** Trgovinski minister je potrdil zopetno izvolitev Ivana Perdana, predsednikom in Antona Kleina, podpredsednikom trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani za leto 1894

— **»Radogoj«** pristopili so za ustanovnike z zneski po 100 kron gospod Anton Pogačnik, posestnik in trgovec v Cerknici, in gospe Matilda Tomšičeva in Pavla Malovrhova z Rakeka.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** je od 12. do 28. februarja prejela te-le darove: Iz zapuščine velikega svojega dobrotnika, dr. L. Čučka, še 1100 gld., torej v vsem 3800 gld., slavni deželni zbor kranjski je, skrbeč za slovensko šolstvo in nadaljajoč svoje plemenito delovanje v tem smislu, od-

ložil družbi tudi za l. 1894. uprav veliko podporo — 1000 gld., slavno uredništvo „Slov. Naroda“ je izročilo 15. zbirko kronskih darov, nabrano od 1.—31. jan. v skupnem znesku 272 gld. 60 kr. — Pokroviteljice so poslale: Sl. posojilnica v Mariboru (v drugič), ki nam je poslala za l. 1894. dovoljenega daru 100 gld.; sl. moška podružnica v Kranji, ki je poslala 70 gld., meseca julija 1893. l. ostalih 30 gld., pa sedaj, in vas Št. Vid na Dolenjskem. Za zadnje imenovanih pokroviteljic so poslali vrli Št. Vidski domoljubi 213 kron; darovali so pa: Več gostov v gostilni g. Kunsteka o raznih prilikah 67 kron, g. Slivnik podobo sv. Cirila in Metoda, ki se je prodala za 20 kron, gg. dr. Fr. Podobnik 16, Anton Medved 15, Ivan Čebašek 14, Vinko Slivnik 12, dež. sodn. svetnik Iv. Vencajz 10, dr. R. Repič 8, A. Kunstek 6 kron, J. Lavrič, A. Liberšar, I. Mavrinčič po 4 krone, J. Klemenčič, I. Končina, A. Lesjak po 2 kroni, A. Koleša, J. Korban, I. Kremžar, A. Krašovec, I. Kristan, K. Pikel, A. Seliškar, J. Zajec po 1 krono, gospe in gospodične: R. Eržen, J. Fortuna, R. Gorec, J. Hribar, N. Kremžar, J. Kristan po 1 krono, Z. Krsnik 2 kroni 4 v., F. Kunstek, M. Oven, K. Pikel, A. Repič po 1 krono, več drugih 1 krono 80 v., gg. izven Št. vidske župnije: I. Poljanec s Krke 2 kroni A. Adamič iz Grosuplja 1 krono, J. Hočevnar in Tihle s Krke 1 krono 16 vin, in H. Povše v Krke 1 krono. — Iz g. dr. Škofičeve zapuščine smo prejeli še 50 gld. Dalje so nam naklonili: Sl. posojilnica v Sinčivesi na Koroškem 20 gld., g. notar S. Pirnat v Zatičini 16 gld. 44 kr., ki sta jih nabrala g. pošiljatelj in g. Jože Škufca pri predpustni veselici v gostilni Fricevi v Zatičini od Višnjanov, Zatičanov in Št. Vidcev; sl. posojilnica v Kamniku 10 gld.; sl. kmetska posojilnica na Vrhniki 10 gl.; sl. posojilnica v Tinjah na Koroškem 5 gld.; č. g. Ivan Volk, kapelan v Škocijanu, 4 gld. 37 kr., kot dar vesele družbe in več. g. župn. upravitelj Fr. Boncelj v Dražgošah 1 gld. 70 kr. kot vsakoletni dar tamošnjih udov družbe sv. Mohorja. — Rojaki! Da bi se nas spominjali tako požrtovalno i drugi naši zastopi, kot se nas slavni deželni zbor kranjski, da bi nam nebesa naklonila več takih dobrotnikov, kot sta rajna dr. L. Čuček in dr. Škofic, da bi naše podružnice pogosteje se oglaševale kot pokroviteljice, da bi naša mesta, trgi in vasi posnemali vas Št. Vid na Dolenjskem, naši denarni zavodi pa vrlo mariborsko posojilnico, zacelili bi marsikatero rano pri našem šolstvu, rešili bi še katero stotino slovenskih otrok in jo ohranili veri, cesarju in domovini V to pomozi Bog! Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Truplo** pokojnega učitelja J. Freuensfelda, ki je umrl v Pragi, prepeljalo se bode bodoči mesec od tam v Ljutomer, ter pokopalo v domači zemlji.

— **Umrl** je dne 13. t. m. na Skaručini pri Vodich č. g. B. Justin, duh. v pok., v 56. letu svoje starosti. R. I. P.

— **Županom** dunajskim je voljen dosedanji drugi podžupan dr. Grübl, ker se je prvi podžupan dr. Richter vsaki izvolitvi odpovedal.

— **Slovensko planinsko društvo** imelo je svoj dobro obiskani občni zbor dne 8. t. m. Iz poročila tajnikovega in blagajnikovega posnamemo, da je imelo društvo koncem leta 1893. 225 članov, mej njimi 3 ustanovnike. Društvo je zaznamovalo dosedaj nad 100 potov. Dohodkov je imelo društvo 1453 gld. Prvima častnima članoma društva bila sta izvoljena in sicer prvak slov. turistov g. Fr. Kadilnik v Ljubljani in prof. dr. J. Frischauf v Gradci, ki je z dobrimi sveti pospeševal društvene namene. — Da bi pač slov. planinsko društvo, ki ima prelepi namen naše lepe slovenske gore zaznamovati s kažipotmi, našlo pač obilo podpornikov. Odbor stoječ na čelu društva je pokazal, da razume svojo nalogo. Društvo obstoji še le dobro leto, a njegovo delovanje se priznava povsod in priznalo se je prav od kompetentne strani, da dosedaj še ni nobeno planinsko društvo v prvem letu svojega obstanka toliko storilo nego ravno slov. plan. društvo.

— **Slavčeva desetletnica.** Dne 7. in 8. julija letos praznuje slov. delavsko pevsko društvo Slavec slovesnim načinom svojo desetletnico.

— **Dolenjska železnica.** Dela na progi Grosuplje-
Novo mesto kaj vrlo napredujejo. Minuli mesec delalo je povprečno vsak dan 1140 delavcev in 235 obrtnikov. Soditi po sedaj dovršenih delih se bo proga lahko otvorila že s 1. junijem t. l.

— **Velikonočne počitnice** na vseh tukajšnjih srednjih in obrtnih šolah in na učiteljski pripravnici prično se letos že z dnem 18. t. m. Naučno ministerstvo je namreč na predlog dež. šolskega sveta dovolilo, da ima 20. marcij biti prost šole.

— **Cene govejemu mesu** bile so meseca februarja t. l. povprečno od kilograma v Kočevji 43 kr., v Velikih Laščah 44 kr., v Ribnici 46 kr., v Rudolfovem 48 kr., v Žužemperku 48., v Trebnjem 48 kr., v Krškem 48 kr., v Kostanjevici 40 kr., v Mokronogu 32 kr., v Radečah 48 kr., v Kamniku 44 kr., v Kranjskigori 48 kr., v Radovljici 50 kr., v Kranji 48., v Škofji Loki 44 kr., v Trziču 48 kr., v Idriji 44 kr., v Logatecu 48 kr., v Cirknici 48 kr., v Staremtrgu pri Loži 44 kr., v Črnomlji 40 kr., v Metliki 40 kr.

Sodnja obravnava zaradi umora Mrve

začela se je v torek v Pragi pred izjemnim sodiščem. Zatoženi so osemnajstletni strojni ključavničar Otokar Dolečal, sedemnajstletni tovarniški delavec France Dragoun zaradi zavratnega umora, devetindvajsetletni Jožef Križ zaradi naročenega umora ter njegova žena Ana Križ, delavec Henrik Vojteh in pravni kandidat Anton Čížek zaradi soudeležbe pri tem umoru. Nadalje so zatoženi imenovanci še družih deliktov, kakor hujskanja, tajnega združevanja itd.

Zatožbo zastopa namestnik državnega pravdnika Lorenz, zagovorniki so pa dr. Stransky, dr. Körner, dr. Bara in dr. Klumpah. Poslušalcev ni dosti, ker se je izdalo le kacic 50 vstopnic. Obravnava vršila se bode nekoliko tajno, ker je to zahteval državni pravdnik.

Zatožba se glede Doležala in Dragouna opira na izpovedbe teh del zatožencev samih. V zatožbi se omenja, da je zatoženec Križ dal morilcema čevljarski nož, katerega sta ta dva na brusu zbrusila, da je ž njim potem Doležal zabodel Mrvo, ko ga je davil Dragoun. Zatožnica sklepa iz tega, da sta zatoženca, izvršen umor, šla k Križu, da je poslednji vedel za umor, pa tudi njegova žena.

Iz tega, kar je Dragoun priznal, je pa vidno, da Križ ni vedel samo za umor, temveč je že morilcema pravil, da zna pripravljati razstrelila in se je nekoč ponudil, da napravi dve steklenici razstrelil, jedno za Mrvo, drugo za policijskega komisarja Oliča, ki je posebno vneto postopal proti „Omladini“. Da je Križ kriv vidno je iz tega, ker se je bil ponudil, da z dvajsetimi pričami dokáže, da sta morilca bila drugje.

Krivdo tajnika mladočeškega kluba izvaja državno pravdnništvo iz tega, da je morilcema dajal večje svote denarja, menda iz zaklada za politične zločince. V beležnici njegovi sta se našla naslova obeh morilcev in opazka: „Tekla bode kri“. Čížek se izgovarja, da je to imel biti

naslov nekemu članku, katerega je hotel pisati, ali državnemu pravdniku se to ne zdi verojetno.

Večjidel zatožbe peča se zopet z Omladino in dokazuje, da so zatoženci, zlasti Križ in Čížek sokriva vseh hudodelstev „Omladine“.

Zatoženica dokazuje, da je moral delavec Vojteh, ki je pri Križu stanoval, vedeti, kaj se pripravlja, da je bil tudi član „Omladine“. Vojteh je že bil kaznovan zaradi udeležitve pri tajnem društvu in pa zaradi rušenja javnega reda v triletno ječo. Tudi znan govor Heroldov v državnem zboru se porablja za dokaz.

Zatoženci kakor v pravdi proti „Omladini“ marsikaj preklicujejo, kar so povedali v preiskavi. Posebno morilca skušata odvaliti pravdo od zatožencev. Z veliko odločnostjo zatrjujeta, da žena Križeva in pa Vojteh nista nič kriva.

— **Motena božja služba.** Ko so bili zvečer dne 9. t. m. v Niederdorfu v katoliški kapelici litanije, je nekdo vrgel kamen v kapelico skozi okno, ki je pal ravno pred duhovnika. Jednega dečka so nekoliko poškodovali konci stekla razbitega okna. Drugi ljudje so se pa samo prestrašili. Mežnar je videl v tem pebegniti dva moža, ali izvedelo se pa še ni nič, kdo je vrgel kamen.

— **Iz nesrečne ljubezni.** Štirintridesetletni Karol Bauer, mehanik iz Trsta, je že dlje časa živel v Parizu in dolgo hodil za neko pariško blagajničarico. Ta pa ni marala zanj. Te dni je Bauer od nje zahteval odločitve. Ko mu je povedala, da ne mara zanj, jo je ustrelil trikrat v obraz, potem pa samega sebe.

— **Umor na konjski železnici.** Na konjski železnici v Blagovici pri Draždanah je vrgel v prazen vagon konjske železnice, ustrelil kondukterja. Sodi se, da je mislil oropati blagajnico, ali ga je kaj zadržalo. Hudodelec je zopet skočil z voza in v tem zbežal. Voznik spredaj je videl, da se je vozu nekdo približal in potem slišal strel, ali se za vse ni zmenil, ker mu še na misli ni bilo, da bi mej vožnjo kdo skakal v voz.

— **Bomba.** Dne 9. t. m. ob sedmih zvečer, ko je bila pred jedno uro že seja končana, je pred palačo italijanske zbornice se razletela bomba iz bele ploščevine. Trije mimogredoči ljudje so hudo poškodovani, več pa lahko. Policija je takoj nekaj ljudij zaprla, ali je drugi dan jih izpustila, ker se je pokazalo, da zločinov ni mej njimi. Čudno je pa, da nikdo ni opazil, kdaj je kdo prinesel bombo, ko je baš pred palačo policija na straži. V zbornici in pa v sosednjih hišah so razdrobljena vsa okna in druge razdrobljive stvari. Na tleh pred zbornico opaziti so sledovi krvi. Govori se, da je nekdo vrgel bombo zaradi tega, ker zbornica ni hotela dovoliti denarja za razstavo, s katero bi se proslavljala petindvajsetletnica zjedinjenja Rima z italijansko kraljevino.

— **Dve tatici.** V Plznu sta neka branjevka in ključavničarska vdova si dali ponarediti ključe dveh prodajalnic in sta pokrali blaga za blizu 1000 gld. Te dni jo je pa policija zaprla. V njiju stanovanjih našli so cele zaboje blaga.

— **Razpok smodnika.** V Požunu se je v tovarni za patrone užgalo precej smodnika. Pet ljudij je močno poškodovalo. Jedni delavki so pa polomili rebra, ko so delavci v strahu drli iz tovarne.

— **Boj s tatinskimi lovci.** Blizu Steyra našli so lovci vjeto srno, v drugem kraju pa sledove, da je srna bila vjeta, pa se odrgala. Ker je bilo pričakovati, da lovec pride po srno, ga je skrit čakal jeden lovec. Prišel je res po srno petdesetletni dninar Janez Gruber. Lovec ga je hotel prijati, ali tatinski lovec se je ustavljal, ga udaril po glavi in ga